

Správa o činnosti SPS pri SAV
za rok 1973.

Na základe uznesení posledného valného zhromaždenia SPS zo dňa 14.12.1972, ktoré bolo spojené s voľbou nového výboru a podľa plánu činnosti tohoto výboru na funkčné obdobie 1973-74 vyvíjali výbor, oblastné skupiny a odborné sekcie svoju činnosť takto:

Na začiatku bol vypracovaný plán činnosti na funkčné obdobie, ktorý zahrňuje závery a uznesenie valného zhromaždenia, perspektívne úlohy SPS, orientačné zameranie činnosti oblastných skupín a odborných sekcií. Plán bol predložený rozšírenému výboru SPS a po schválení bol zaslaný oblastným skupinám a odborným sekciám. Výbor vyzval oblastné skupiny a sekcie, aby vypracovali vlastné plány činnosti a tieto predložili výboru SPS. O tom, ako sa táto výzva odzrkadlila v práci oblastných skupín a odborných sekcií budeme referovať v ďalšej časti tejto správy. Mimoriadnu pozornosť venuje výbor perspektívnym úlohám SPS, vypracovaniu modelu pre optimalizáciu riadenia a koordinovania aplikovaného výskumu - využívanie psychologických vied v socialistickej spoločnosti a pravidelnému vydávaniu časopisu "Psychológ v Československu".

1. V rámci koordinácie a prehľbovania spolupráce výboru SPS s Československou psychologickou spoločnosťou sa zástupcovia SPS delegovaní do ČSPS zaoberali na spoločnej schôdzke s hlavným výborom ČSPS dňa 24.9.1973 v Brne prípravou zjazdu čl. psychológov. Z rokovania vyplynulo, že ČSPS plánuje poriadat' zjazd čl. psychológov s najväčšou pravdepodobnosťou až v r. 1975, hoci sa pôvodne počítalo s rokom 1974.

Návrh SPS pre rozšírenie spolupráce formou stretávania sa jednotlivých odborných sekcií oboch spoločností na spoločných pracovných schôdzkach bol s plným pochopením prijatý. S rovnakým návrhom prišla na svojej schôdzi i sekcia všeobecnej psychológie ČSPS o dva dni neskôršie.

V rámci jednotného postupu s ČSPS bol vyžiadaný vzor dotazníka, ktorý ČSPS rozosiela členom pre zisťovanie informácií do adresára psychológov a ktorý bude podkladom aj pre medzinárodný psychologický adresár. Členovia výboru SPS sa zaslúžili o značnú účasť slovenských

psychológov na 4. psychologických dňoch v Brne 24.-25.-26. sept. 1973- Tiež členovia delegovaní do výboru ČSPS sa zúčastnili odborného programu najrôznejších sekcií a podali o ich priebehu správu výboru SPS.

Napriek tejto skutočnosti musíme konštatovať, že za uplynulý rok sa nepodarilo uspokojivo vyriešiť otázku spolupráce ČSPS ako systém a bude nutné naďalej hľadať spôsob ako potrebnú spoluprácu prehĺbiť. Ukazuje sa, že kvantitatívny vzrast psychológov boli problémy aj ich spoločnosti.

2. Tlač spravodaja "Psychológ v Československu" je predmetom stálej pozornosti výboru SPS. Za rok 1973 vyšli dve dvojčísla, jedno za druhý polrok roku 1972 a druhé za súčasné obdobie. Druhé dvojčíslo ročníku 1973 je v tlači. Tým sa podarilo do určitej miery dohnať zameškané a vytvoriť predpoklady pre včasné vydávanie spravodaja. Čo je potešiteľné, že nie sú problémy s príspevkami a redakčná rada pod vedením kol. s. Vopálenského je schopná vydávať pôvodne zamýšľaný kvartálnik, čo však neumožňuje tlač a finančné náklady. Popri redakčnej rade výbor SPS zostavil aj recenzentov spravodaja a to Dr. Požára, CSc a Dr. Adamoviča, CSc.

V budúcom roku bude nutné vzhľadom k ratúcemu počtu členov ČSPS a SPS zvýšiť náklad časopisu. Posledné dvojčíslo bolo vytlačené vo Vojenskej politickej akadémii Klementa Gottwalda, s ktorou sme uzavreli zmluvu.

Za predpokladu, že VPA-KG zmluva nevypovie, nezvýšilsa cena nákladu a ČSPS prispeje finančne adekvátnym dielom /podľa počtu výtlačkov/ bolo by možné už v budúcom roku začať vydávať kvartálnik.

3. V súvislosti s riešením stavovských problémov vymenoval výbor SPS komisiu, ktorá v súlade so závermi XIV. zjazdu KSČ vyvíja úsilie na riešenie stavovských problémov i uplatnenie a využitie psychologických vied v praxi. Vychádza sa pritom z objektívnej skutočnosti ako je:

- výrazný rast odborných psychológov - takmer 100 ročne-
- nedostatok akejkoľvek právnej ochrany profesie
- nedostatočný prehľad o potrebách i uskutočňovaní aplikovaného výskumu.

Z týchto jednoduchých konštatovaní vyplýva, že je nutné riešiť problém v celej šírke, zodpovedne a v súlade s úsilím celej spoločnosti. Preto sa v prvom rade venuje pozornosť možnosti centrálného zabezpečenia i usmerovania širšej oblasti aplikovaného výskumu. Na tejto báse by potom bolo možné dosiahnuť obrát v registračných opatreniach / vyhláškou či inou úpravou / po ktorých sa už toľko volá.

Výbor je toho názoru, že možnosť vytvoriť priestor pre medzirezortné zabezpečenie aplikovaného výskumu je závislé na našom úsilí a snahe priblížiť veďu praxi.

4. Na riešení výskumných plán v rámci SPS sa pokračuje. Práca dr. D. Kováča, DrSc: "Čo vie naša verejnosť o psychológii" je ukončená a stojí pred zoponovaním. Dr. L. Okrouhlicová ďalej systematicky pracuje na úlohe: "Bibliografia slovenskej psychologickaj literatúry za roky 1949-1972". Úloha vznik a rozvoj slovenskej psychologickaj spoločnosti riešená M. Bradom a dr. V. Kohnárom je v štádiu dopracovania.

Výbor SPS rozhodol, že nové výskumné úlohy budú sadané až po splnení všetkých súčasných. V tejto súvislosti výbor SPS apeluje na svojich členov, aby vynakladali vyššie úsilie na publicitu vlastných výskumov a výskumov psychologickaj pracovník. V súčasnej propagácii, ale i popularizácii psychologickaj vied je treba adekvátne informovať verejnosť. Na tomto úseku máme neúmerne veľa bielych miest a bude užitočné si uvedomiť, že táto práca za nás bez nášho pričinenia nikto neurobí.

5. S jedným z ťažko riešiteľných problémov sa stretávame na poli udržiavania a prehľbovania aktivity oblastných skupín a odborných sekcií. Treba uviesť, že viackrát poďedované plány činnosti na r. 1973 dodali iba Stredooslovenská a Východoslovenská oblastná skupina, a odborných sekcií sekcia psychologickaj práce, klinickaj, poradenskaj a pedagogickaj psychológie, čo samozrejme korešponduje s poďaním správ o činnosti za rok 1973. Riešiť tento problém nepozohlo ani rozšírené zasadanie výboru a časťou predsedov oblastných skupín a odborných sekcií.

Príčina prezostoj na št. máje 1973: Na zabezpečení pravidelných zasadanií SPS sa podielala sekcia pedagogickaj psychológie, ktorá zabezpečila odbornú podporu a zabezpečila prítomnosť

Výbor SPS je toho názoru, že celkové potrebné oživenie práce SPS je možné len na základe zvýšenej aktivity oblastných skupín a odborných sekcií. S rastom počtu členstva a hospodárnymi opatreniami na úseku složobných ciest je potrebné systematicky pracovať v oblastných skupinách a tam, kde je primeraný počet členov bude zrejme správne pracovať aj na báze sekcií v rámci oblastnej skupiny. Organizačné a priestorové zabezpečenie schôdzky odbornej sekcie v tej-ktorej oblastnej skupine je možné viac razy do roka bez vážnejších prekážok a s tým i paralelné zvyšovanie aktivity a toku informácií v odbornej sekcií. Usporiadateľom schôdzky sekcií v oblastných skupinách by mohli byť striedavo jednotlivé pracoviská. Vytvorila by sa tak možnosť pravidelnej činnosti a to bez toho, že by každá akcia musela byť rok vopred plánovaná.

6. V rámci prehĺbenia spolupráce so Slovenskou pedagogickou spoločnosťou sme pozvali jej členov na naše jarné zasadanie, ktoré bolo v Trnave. Výbor SPS považuje za správne, ak na našich podujatiach ktoré majú vzťah k pedagogickým vedám budú sa zúčastňovať i členovia Slovenskej pedagogickej spoločnosti. /SPeS/. V roku 1974, kedy si všetci budeme pripomínať 30. výročie SAV a SPeS pripraví konferenciu na tému SNP a dnešná mládež. V prípravnom výbore konferencie je predseda a podpredseda SPS a doc.dr. Štefanovič, CSc. Vzhľadom k počtu členov SPS a SPeS, bude zrejme potrebné rozvíjať spoluprácu v oblastných skupinách.

7. Vzhľadom na plánovanie zjazdu čl. psychologov až v roku 1975 sa výbor SPS rozhodol uskutočniť IV. zjazd v r. 1974.

Výbor SPS sa zišiel v tomto roku 4 krát, z toho 3 krát ako rozšírené zasadanie za účasti predsedov oblastných skupín a odborných sekcií. Predsedníctvo výboru sa zišlo 5 krát najmä z titulu operatívneho riešenia poriadaných akcií Jarného a Jesenného zasadania SPS.

Jarné zasadanie SPS sa konalo na počesť 25. výročia februárového víťazstva v Trnave a jeho pôvodný termín musel byť z technických príčin presunutý na 31. mája 1973. Na zabezpečení programu Jarného zasadania SPS sa podielala sekcia pedagogickej psychológie, ktorá obstarala odborný program a zabezpečila priestory

na PF v Trnave pre jeho uskutočnenie. Sekcia klinickej psychológie zabezpečila slávnostný referát k 25. výročiu februárového víťazstva, ktorý prednesol U.doc.dr. O. Kondáš, CSc. Na zasadnutí odznelo 8 referátov z oblasti pedagogickej psychológie, v ktorých sa teoretický obsah spojil so závermi výskumných prác autorov v problematike preťažovania, únavy a duševnej hygieny žiakov.

Odborný program dnešného a zajtrajšieho zasadnutia SPS zabezpečila sekcia vývinovej psychológie a autorami 11-tich referátov sú členovia vývinovej, poradenskej, klinickej všeobecnej a pedagogickej psychológie. Jesenné zasadanie je spojené s valným zhromaždením a zasadaním sekcií. Priestory a nocľahy v Bratislave zabezpečovalo predsedníctvo SPS.

Sekcia klinickej psychológie a Západoslovenská oblastná skupina uskutočnili 2. októbra 1973 v Bratislave pracovnú schôdzu, na ktorej o problémoch neuropsychológie prednášala doc. Ľjubov Semenovna Cvetkova z Moskvy. Priestory zabezpečilo predsedníctvo SPS. Členka sekcie klin. psych. dr. M. Trávníková sa zúčastnila odborným referátom na dvoch vedeckých zasadnutiach vo Francúzsku - Paríži a Marseille s témou "Longitudálne sledovanie detí s hemolytickou chorobou v novorodeneckom veku".

Sekcia pedagogickej psychológie okrem zabezpečenia odborného programu Jarného zasadania SPS, v osobe doc.dr. J. Hvozdíka, CSc. zorganizovala seminár riešiteľov komplexnej úlohy rezortného plánu HŠ SSR: "Psychologické otázky výchovného pôsobenia" s miestom konania v Tatranskej Lomnici, 4. a 5.5.1973. Predseda pedagogickej sekcie s ďalšími členmi presadili návrhy na zlepšenie výučby psychológie na pedagogických fakultách a viscerí členovia pôsobili ako lektori a funkcionári Socialistickej akadémie, kde zabezpečovali prednášky u oblasti psychológie výchovy pre rodičov, učiteľské zbory a pod.

Sekcia psychológie práce predložili včas plán práce i správu o činnosti za rok 1973. Za najvýznamnejšiu udalosť považuje dohodu o pravidelnom zvolávaní psychológov z priemyslu "Inštitútom Slovchémie" v Bratislave, resp. pracoviskom dr. Velehradského v Prahe. Dohoda bola uzavretá za prítomnosti zástupcov ČSPS a SPS a predsedov sekcií psychológie práce oboch spoločností. Predpokladá sa, že účasťou cca 40 psychológov z priemyslu v ČSR a SSR na každo-

ročnom spoločnom pracovnom zasadnutí sa vykrištaliujú aj otázky kodifikácie postavenia psychológa v podnikovej praxi, najprv v sektoroch ministerstiev priemyslu ČSR a SSR a potom na všeobecnej báze podnikového psychológa v ostatných sektoroch národného hospodárstva.

Sekcia poradenskej psychológie vykonala zhodnotenie II. československého seminára o školskom a profesionálnom poradenstve v Smoleniciach, na realizácii ktorého sa podieľala. Redakčne spracovala referáty a konferenčné materiály z tohoto seminára pre vydanie tlačom v osobitnom zborníku. Ďalej vypracovala prvú variantu koncepcie poradenskej psychológie a jej študiá na katedre psychológie. Spolupracovala na vypracovaní koncepčných materiálov o otázkach riešenia ústredného článku psychologickéj výchovnej starostlivosti a poradenstva na Slovensku.

O aktivite ostatných odborných sekcií sme neobdrželi žiadne informácie.

Na prvé miesto v aktivite a angažovanosti oblastných skupín možno právom postaviť Stredoslovenskú oblastnú skupinu SPS, ktorá realizovala v tomto roku 2 pracovné zasadnutia všetkých členov SPS v B. Bystrici, z ktorých prvé bolo zamerané predovšetkým na upevnenie spolupráce s výborom SPS a druhé organizačné s hľadiskom členstva a stanovenia pracovného programu skupiny, ako i nadviazanie tesnejšej spolupráce s Krajskou pedagogickou spoločnosťou s titulu ktorého vystúpil so svojím referátom predseda tejto spoločnosti dr. Višňovský, CSc na tému: "Výchovak rodičovstvu ako súčasť komunistickéj výchovy mládeže". Súčasťou pracovného programu bola aj riadaná panelová diskusia o psychologickom poradenstve. Ďalej zorganizoval výbor SPS anketu cielenú v konečnom efekte na aktivizáciu členstva a informoval výbor SPS o výsledkoch analýzy ankety a perspektívnej orientácii pri príprave ďalších zasadnutí podľa jej výsledkov.

Na tomto mieste dovoľte váženým kolegyne, kolegovia vysloviť uznanie a poďakovať výboru SOS SPS - menovite predsedkyňi dr. A. Urbančekovej a tajomníkovi Š. Kováčovi - za vzorné plnenie svojich povinností vyplývajúcich z čestných funkcií.

Pracovné zasadanie výboru sa rovnako uskutočňujú raz do mesiaca a z ich bohatého plánu vypláva obnoviť kontakty s poľskými psychológmi v Krakove, konkretizovať vzťahy s Maďarskou psychologickou spoločnosťou a v rámci toho uskutočniť návštevu psychologických pracovísk v Budapešti a okolí, ďalej nadviazať spoluprácu s pobočkou Pedagogickej spoločnosti pri SAV - Košice - Prešov a uskutočňovať s nimi celoslovenský seminár o aktuálnych otázkach rodiny z hľadiska psychologického a pedagogického v súčasnom roku, tiež nadviazať spoluprácu so Sociologickou spoločnosťou v Košiciach - Prešov. Jednou zo závažných a neposledných úloh je venovanie pozornosti mladým psychológom, systematické sledovanie uplatnenie sa na pracoviskách a rozšírenie členskej základne SPS z ich radov ako i príprava osobitného programu odborného a ideového pre ich napredovanie.

Keďže Západoslovenská oblastná skupina je najpočetnejšia, prijal rozšírený výbor vo svojom zasadní dňa 31.5.1973 uznesenie o utvorení Mestskej oblastnej skupiny v Bratislave, ktorá sa vyčlení s doterajšej Západoslovenskej oblastnej skupiny SPS, takže obe skupiny treba zvoliť a inštitucionalizovať, čím boli poverení doc.dr. S. Požár, CSc a doc.dr. J. Kuric, CSc. Ako nové sídlo Západoslovenskej oblastnej skupiny bola ustanovená Trnava.

S polutovaním musíme konštatovať, že práve činnosť doterajšej Západoslovenskej skupiny SPS stagnuje a nedostávame od nej žiadne správy o činnosti.

Celkove zo správy vyplýva, že najťažšie riešiteľným problémom je udržiavanie a prehĺbovanie aktivity väčšiny odborných sekcií a ZOS SPS. Vyzývame preto vedenie stagnujúcich zložiek aby na dnešnom zasadnutí odborných sekcií zvážili v prvom rade, či sú ďalej schopní a ochotní vykonávať svoje čestné funkcie, alebo zvolia zo svojich radov takých členov, pod vedením ktorých by ich činnosť zlepšila.

Na záver by sme ešte chceli informovať členstvo, že organizačná štruktúra vedeckých spoločností sa v priebehu roku 1973 zmenila tak, že každá spoločnosť zadáva určité práce, ktoré predtým vykonávala platená administratívna sila, novozriadenému Organizačnému stredisku vedeckých spoločností, ktoré tiež obhospodaruje účtovnú stránku finančných záležitostí. Väčšie spoločnosti, medzi ktoré

sa ráta i naša spoločnosť majú administratívnu pracovnú silu za 150.- - 200.-Kčs mesačne. Ťažkosti technického charakteru vyplývajú z územného rozmiestnenia spolupracujúcich zložiek. Administratívne práce vykonáva OSVS na jednom mieste Bratislavy, účtárň má na inom mieste - predsedníctvo výboru, predseda, podpredseda, hospodár a tajomník - každý pracuje na inom pracovisku - pre poštu treba chodiť do SAV, pričom sme radi, že nám SAV poskytuje takúto možnosť. Práca v opísanej situácii je ťažká, mnoho času vyjde nazmar chodením z miesta na miesto a keď prihlíadneme na skutočnosť, že i OSVS má tak ako každá novozaložená organizácia svoje organizačné ťažkosti, ktoré doliehajú predovšetkým na vedecké spoločnosti, musí si každý člen uvedomiť, že naša spoločnosť môže plniť svoje poslanie kvalitne a výbor SPS môže vykonať svoju riadiacu a regulačnú funkciu zodpovedne len vtedy, ak každý prispeje k jej činnosti podľa dôvery mu preukázanej podľa svojich možností a svedomia zodpovednosti.

Celkom na záver, dovoľte konštatovať, že rastúci počet členov SPS, rastúce nároky socialistickej spoločnosti na psychologické vedy si vyžadujú zákonite aj nové formy práce v rámci SPS, ale i v školení psychológov. Úspešné riešenie problémov z toho vyplývajúcich je v rukách nás všetkých, závisí to od našej aktivity a tá by sa mala prejavovať už v diskusiách po tejto správe.

